

To je v dveh letih nastalo iz vaših treh milijard, vloženi v državne banke

Veselijo podatki o optimizaciji poslovanja, na drugi strani sence dvoma nad čistim poslovnim izidom

JURE UGOVŠEK, PETRA SOVDAT
finance@finance.si

Še pomnite državne milijarde, vbrizgane v NLB, NKBM in Abanko? Dve leti je že od tega. Vas zanima, kako v bankah ravnajo z vašimi milijardami?

Najprej spomnimo, kaj se je zgodilo 18. decembra 2013:

- dokapitalizacija NLB v vrednosti 1,551 milijarde evrov (od tega 1,14 milijarde evrov v gotovini in 410 milijonov v obveznicah RS);
- dokapitalizacija NKBM v vrednosti 870 milijonov evrov (od tega 620 milijonov v gotovini in 250 milijonov v obveznicah RS);
- dokapitalizacija Abanke s 348 milijoni evrov gotovine.

Vse omenjene banke so dve leti po sanaciji znižale stroške poslovanja, okrepile kapitalno ustreznost, izboljšale obrestno maržo ter se vrnile k dobičku. Pa vendar nas preteklost uči, da vsaj nekaj dvoma po treh četrtletjih rezultatov ne škodi. Državne banke so vselej konec leta oblikovale visoke rezervacije in slabile svoj kreditni portfelj, kar je vodilo v poslabševanje poslovnega izida.

Za končno sodbo, ali so slovenske državne banke - postopek privatizacije NKBM še traja, zato po definiciji ostaja državna - torej resnično postale dobičkonosne, kot veje iz zadnjih vrstic poslovnih izidov prvega letošnjega devetmesečja, je še prezgodaj. »Vse bo odvisno od portfelja posamezne banke, saj v Sloveniji še vedno obstaja kar nekaj večjih podjetij, ki visijo na nitki in za katere bodo banke morale povečati rezervacije. V splošnem so uspešne, stroški poslovanja se počasi znižujejo, je pa pričakovati, da bodo rezultati vse bolj pod vplivom upadajočih obrestnih mer,« ocenjuje Matej Šimnic, analitik Alte Invest.

Konkretni rezi stroškov

Analiza pokaže, da so največje tri banke (Abanka pred združitvijo z Banko Celje) stroškovno precej bolj učinkovite, kot so bile pred vbrizganjem državnih milijard. Razmerje med operativnimi stroški in pri-

hodki (CIR) se je namreč precej izboljšalo in postalo bolj primerljivo z razmerjem v evropskih bankah.

CIR za skupino NLB letos znaša 59,7 odstotka, kar je sicer za odstotno točko več kot lani, a zajetnih 21 odstotnih točk manj kot v prvih devetih mesecih leta 2013. Matična družba NLB je septembra imela 3.507 zaposlenih, kar je 13 odstotkov manj kot pred dvema letoma. Konkretno je število zaposlenih zmanjšala tudi skupina NKBM, ki je konec septembra zaposlovala 1.670 ljudi oziroma 17 odstotkov manj kot dve leti pred tem. CIR skupine NKBM je pri 58 odstotkih 20 odstotnih točk nižji kot pred razlastitvijo **malih delničarjev**. Kazalnik CIR v zahodnoevropskih bankah po podatkih Bloomberg-a v povprečju znaša 61,4 odstotka (ob tem se je treba zavedati, da so stroški na zahodu zaradi večjega deleža investicijskega bančništva navadno višji), v vzhodnoevropskih bankah pa 53,5 odstotka.

Ko je govor o varčevanju, je opazno tudi znižanje drugih administrativnih stroškov, med katere sodijo tudi raznovrstna svetovanja. Skupina NLB je te znižala za desetino, skupina NKBM za 16 odstotkov. Skupina Abanka Vip-a razkriva podatke le za vse administrativne stroške skupaj, primerjava pa pokaže, da jih je tudi konkretno znižala, in sicer za 14 odstotkov.

»Z vidika razkritih podatkov lahko rečemo, da gre do banke v pravo smer, je pa od zunaj izjemno težko soditi, ali je proces v resnici uspešen oziroma ali bo dolgoročno pripomogel k boljšim rezultatom. Čeprav sta minili že dve leti od državne intervencije, banke verjetno še naprej bremenijo izredni stroški, povezani s svetovanjem, reorganizacijo in podobnim, rezultati teh procesov pa bodo vidni šele v prihodnjih letih,« ocenjuje Šimnic.

Z državo do višje obrestne marže

Konkretno se je zmanjšala tudi velikost bank. Bilančna vsota banke NLB se je denimo zmanjšala za petino, s čimer je izgubila 1,3 odstotne točke tržnega deleža v Sloveniji. Podobna je usoda Abanke (z združitvijo z Banko Celje bo sicer pridobila del izgubljenega tržnega deleža v višini

1,6 odstotne točke), medtem ko je NKBM verjetno zaradi manjših oblikovanih oslabitev celo malenkost pridobila.

Skladno s tem so upadali tudi obrestni prihodki. Je pa NLB in NKBM uspelo povečati čiste obresti temu navkljub (pri Abanki je opazen upad za tretjino). To gre delno pripisati obrestim iz obveznic države in DUTB, ki so jih banke prejele v zamenjavo za prenos slabih posojil na slabo banko. »Velik delež državnih vrednostnih papirjev, ki je bil pridobljen v času zvišane zahtevane donosnosti na slovenske državne obveznice, ima zagotovo določen vpliv, vendar pri tem ne gre samo za banke, ampak tudi za druge finančne institucije, kot so zavarovalnice in pokojninski skladi,« pojasnjuje Šimnic.

Vse omenjene banke so konkretno izboljšale obrestno maržo. Skupina Abanka Vip-a z 1,54 na 2,3 odstotka, skupina NLB z 1,9 na 2,32 odstotka, NKBM pa z 2,15 na 2,39 odstotka.

Privatizacija: NKBM zamuja, NLB tudi, pa se prodaja sploh še ni začela

Zdaj tretja največja banka pri nas NKBM bi že morala biti prodana - pogodba s kupcem, ameriškim skladom Apollo in EBRD, je bila podpisana konec junija. A kupca še nista zavlada, ker še niso izpolnjeni obvezni pogoji. Med temi je najpomembnejši prodaja srbske bančne hčere KBM banke Beograd. V igri sta dva kupca, francoska banka Societe Generale (sicer tudi lastnica SKB banke) in še neki zasebni naložbeni sklad, več možnosti naj bi imela prva. KBM je sicer zelo majhna banka, z vsega 74,2 milijona evrov bilančne vsote (več na www.finance.si/8838913).

Prodaja NLB, ki mora biti končana do konca leta 2017, pa se sploh še ni začela. Morda se bo do konca meseca, ko naj bi SDH začel iskati svetovalca za prodajo - čeprav bi tega že moral imeti. Znano ni niti to, kako jo bo država prodajala. Opozorili smo, da je stališča maksimiranja kupnine ter tudi očiščenja banke političnih vplivov predvideni »umik« države z javno izdajo delnic (SPO) napačen. Tako bo zdaj SDH pri vladi preveril, ali lahko prodajo več kot 75 odstotkov minus eno delnico in ali lahko delnice prodajo enemu

kupcu (strategija namreč omenja, da lahko posamezen kupec kupi največ 25 odstotkov banke). Več o tem lahko preberete na povezavi (www.finance.si/8838912).

Matej Simnic, analitik Alte Invest

■ V splošnem so banke uspešne. Stroški poslovanja se počasi znižujejo, je pa pričakovati, da bodo rezultati vse bolj pod vplivom upadajočih obrestnih mer. V zadnjem četrletju bi lahko bili priča oslabitev, saj v Sloveniji še vedno obstaja kar nekaj večjih podjetij, ki visijo na nitki in kjer bodo banke morale povečati rezervacije. Se pa portfelj med bankami razlikuje.

■ Glede na trenutni gospodarski položaj in trende težko pričakujemo rast kreditiranja, bo pa pomembno vlogo imelo tudi čiščenje portfelja. NLB tudi uradno prodaja problematične terjatve, s prevzemom NKBM pa se bo verjetno tudi pri tej banki pospešilo čiščenje portfelja, to pa bo deloma tudi vplivalo na bilančno vsoto obeh bank.

■ Nedavne zamenjave na vodilnih položajih paradržavnih družb so spet pokazale slabosti državnega lastništva. Očitni apetiti politike po čim večjem nadzoru nad državnim premoženjem zagotovo ne vplivajo najboljše na izvajanje strategije državnih bank. Vpeljava nove strategije v največji banki verjetno res še ni končana, vendar je preteklost pokazala, da politično vmešavanje lahko povzroči škodo precej hitreje, kot lahko morebitno dodatno izboljšanje poslovanja zviša trenutno vrednost NLB.

DVE LETI PO NACIONALIZACIJI BANK

Prvih devet mesecev 2013

Sprememba

Prvih devet mesecev 2015

Rezultat po davkih (v mio EUR)	-293,5	↗	77,7
Čiste obresti (v mio EUR)	197,0	28,5% ↗	253,1
Obrestna marža (čiste obresti/povprečna bilančna vsota)	1,90%	+0,42 odstotne točke ↗	2,32%
Čisti neobrestni prihodki (v mio EUR)	106,5	3,4% ↗	110,1
Delež stroškov v čistih prihodkih (CIR)	80,4%	-20,7 odstotne točke ↘	59,7%
Bilančna vsota (v mrd EUR)	13,7	-13,9% ↘	11,8
Posojila nebančnemu sektorju (neto v mrd EUR)	8,9	-17,4% ↘	7,3
Delež neto slabih posojil	/	/	10,2%
Zaposleni (pri NLB so podatki za matično banko, ne za skupino)	3.507	-13,1% ↘	3.046

Prvih devet mesecev 2013

Sprememba

Prvih devet mesecev 2015

Rezultat po davkih (v mio EUR)	-66,9	↗	16,2
Čiste obresti (v mio EUR)	66,5	10,9% ↗	73,7
Obrestna marža (čiste obresti/povprečna bilančna vsota)	2,15%	+0,24 odstotne točke ↗	2,39%
Čisti neobrestni prihodki (v mio EUR)	44,5	-7,9% ↘	41,0
Delež stroškov v čistih prihodkih (CIR)	77,2%	-19,5 odstotne točke ↘	57,7%
Bilančna vsota (v mrd EUR)	5,0	-16,3% ↘	4,2
Posojila nebančnemu sektorju (neto v mrd EUR)	3,2	-42,1% ↘	1,8
Delež neto slabih posojil	/	/	21,6%
Zaposleni (pri NLB so podatki za matično banko, ne za skupino)	2.002	-16,6% ↘	1.670